

Stress-sygemeldte forlænger

Uheldig lovgivning og i værste fald griskhed råder på jobcentrene, når stresssygemeldte skal aktiveres. Det forlænger sygdomsperioden. Lovændring på vej

■ Stress

AF GRO HØYER THIELST

Stik imod regeringens intentioner forlænger flere stresssygemeldte personer deres sygdomsperiode, fordi loven kræver, at en sygemeldt efter en sygdomsperiode på otte uger skal ud i aktivering på lige fod med de sygemeldte, der lider af fysiske sygdomme.

»Det er helt grotesk,« lyder det fra erhvervspsykolog Majken Matzau, der rådgiver flere større danske virksomheder i stresshåndtering samt arbejder med stressramte medarbejdere.

Ifølge hende har regeringens handlingsplan for at nedbringe sygefraværet intet kendt videnskabeligt belæg for at sende stressramte i aktivering for på den måde at inkludere dem hurtigere på arbejdsmarkedet.

»Man forværrer problemet ved at fastholde stresssyge i aktivering. Stress kommer af en overbelastning, derfor skal man trække stikket og tage den med ro. Det tager generelt op til et år, før folk begynder at have det godt igen,« siger Majken Matzau, der oplever flere af sine kunder blive klemte af regeringens handlingsplan.

»Jeg har kunder nu, der har det så dårligt af stress, men de skal ifølge handlingsplanen skrive cv og aktiviteres, hvis de er sygemeldte i over otte uger,« siger Majken Matzau og tilføjer: »Og vi taler om folk, der ikke har mistet deres job, men som er syge netop pga. deres job. Det er grotesk, og der er ingen anerkendt videnskabelig evidens for, at aktivering

virker på stressramte, men derimod snarere på folk med fysiske arbejdsskader,« siger Majken Matzau.

Hun understreger dog, at aktivering kan bidrage positivt over for stressramte, men det er alt for voldsomt i nuværende form med mindst 10 timers aktivering om ugen.

Hos Danske Spil er man også frustreret over ordningen og har modsat sig, at en stresssygemeldt medarbejder deltager i det lokale jobcenters »Aktive tilbud«. HR-manager Rikke Grøndahl fra Danske Spil kalder det »helt uacceptabelt«, at virksomheden pga. regeringens handlingsplan risikerer en forlængelse af medarbejderens sygemelding. Den pågældende medarbejder er så hårdt ramt af stress, at det lige nu tyder på en fire måneders sygemelding, oplyser Rikke Grøndahl.

»Da hun blev sygemeldt, sendte vi hende selvfølgelig hjem og aftalte et forløb med en psykolog. Men efterfølgende er vi og medarbejderen blevet kontaktet af jobcenteret, der vil sende hende i aktivering,« siger Rikke Grøndahl, der er helt uforstående over for, at Danske Spil skal betale penge til et psykologforløb, mens det offentlige ved at sende medarbejderen i et aktiveringsforløb trækker sygdomsforløbet ud.

»Det giver jo ingen mening. Hvis man er stresset, skal man koble af for at komme til sig selv igen, desuden har vi en kontrakt med hende,« siger Rikke Grøndahl.

Danske Spil venter i øjeblikket på en reaktion på sin modsætning fra jobcenteret.

DF utilfreds med loven

Helle Alsted, cand.pæd. psyk. med speciale i stress, har arbejdet med stresssygemeldte i aktivering. Hun fortæller, at de stressramte, der typisk har en meget negativ oplevelse med aktivering, er nyligt sygemeldte eller i første fase af deres stress – trods en længere sygdomsperiode.

»Aktivering i 10 timer er alt for meget for de fleste. De bliver mere stressede, flere kan ikke koncentrere sig og får

det værre af at sidde til undervisning,« siger Helle Alsted, der i et aktiveringsforløb oplevede, at flere af de stressramte fik øgede og forværrede migræneanfald.

»Samtidigt blev de lettere smittet med sygdomme, og det blev endnu et stort pres, fordi de følte, at de ikke kunne tillade sig at være syge fra aktivering. Det medførte, at de blev angst for at miste deres sygedagpenge,« siger Helle Alsted, der som fagperson var frustreret over »at se, at mennesker fik det dårligere af at være i tilbud«. Derfor har Helle Alsted haft flere samtaler med sagsbehandlere på jobcenteret for at få dem til at tage stressramte ud af tilbudet – uden held.

»Sagsbehandlere har jo en lovgivning i ryggen,« siger hun.

På Christiansborg er formanden for folketingets beskæftigelsesudvalg, Helle Sjelle (K), langt fra begejstret over lovens konsekvenser.

»Det er ikke meningen, at syge mennesker skal jagtes rundt i aktiveringssystemet. Meningen er, at vi skal hjælpe dem tilbage i en plads på arbejdsmarkedet, derfor håber jeg, at de forhandlinger, som vi skal have om aktivering, bringer os et skridt nærmere det mål,« siger Helle Sjelle og hentyder til ministerens varsel om tjek af aktiveringssystemet.

I Dansk Folkeparti, der indgik loven sammen med regeringen og Det Radikale Venstre, er man også dybt utilfreds med effekterne af loven.

»Nogle kommuner er gået i selvsving. De spekulerer i, hvordan de kan få flere kroner i kassen fra staten ved at tvinge syge ud i aktivering, personer, der aldrig skulle have været aktiveret,« siger Bent Bøgsted, arbejdsmarkedsordfører for Dansk Folkeparti. Han oplyser, at partiet er indstillet på, at nogle sygeramte, f.eks. stresssygemeldte, skal fritages for aktiveringsforløbet.

»Det har aldrig været meningen at forlænge stressramtes sygdomsforløb. Så her må vi tage ansvar,« siger Bent Bøgsted.

Hos Kommunernes Landsforening, KL, glæder man sig over, at partierne er ved at genforhandle loven.

»KL går ind for, at sygemeldte kan få aktive tilbud. Men vi har hele tiden været imod den opdelte refusion. Det er et overdrevent incitament med fare for at skævvride den indsats, kommunerne giver,« siger Vivian Jordansen, pressekonsulent i KL.

Hun fortæller, at KL håber på en løsning, hvor der gives refusion til kommunerne efter, hvor lang tid den sygemeldte har været på en ydelse.

Utryghed og stress breder sig blandt ansatte

■ Stress

AF GRO HØYER THIELST

Metaltrætheden er ved at melde sig i de danske virksomheder, hvor medarbejderne føler sig mere utrygge, mere stressede, mindre motiverede og oplever, at de får færre informationer om vigtige beslutninger.

Det viser en undersøgelse, som Health Group har foretaget for perioden 2008-2010 blandt 3500 ansatte i videntunge virksomheder.

»Der er sket en stigning i antallet af medarbejdere, der føler en større utryghed i jobbet, de føler sig generelt mindre sikre på deres ansættelse, og det stemmer meget godt overens med konjunktaturen – der er fyringer derude,« siger Tim Herbst, adm. direktør i Health Group.

Han anerkender, at mange føler en stor ubalance i deres liv, fordi der skal være plads til en erhvervskarriere, til jobbet som fodboldtræner i

den lokale klub, mens rollen som forældre også skal klares.

»Det behøver ikke at være stress. Jeg vil kalde det et civilisationsproblem, at vi har en fortravlet hverdag. Men det er klart, når folk er i ubalance, kan det gå hen og udvikle sig til stress. Ubalance er et faresignal,« siger Tim Herbst.

Tendensen synes også at slå igennem hos erhvervspsykolog Majken Matzau og hendes kunder.

»Jeg har aldrig i min tid som erhvervspsykolog oplevet så mange stresssygemeldinger efter en sommerferie som i år,« siger Majken Matzau.

En realistisk forklaring på denne stigning er ifølge Majken Matzau, at folk er bange for at miste deres job og passer derfor ekstra godt på det.

»Selvom folk føler sig pressede, tør de ikke melde sig syge. Ude i samfundet og virksomhederne er man ved at overleve finanskrisen, og lige

som man er tæt på en deadline, tror jeg, at mange løber tør for energi. Man har bidt tænderne samme så længe, men nu kan man ikke klare presset længere,« siger Majken Matzau, der bakkes op af psykoterapeut og stresskonsulent Heidie Graversen.

»Det er bemærkelsesværdigt, hvordan de ansatte i år fuldstændig har mistet motivationen. Markant flere har været markant længere om at komme til kræfter igen oven på sommerferien og lider reelt af latent stress,« siger Heidie Graversen, der har en række offentlige og private virksomheder som kunder.

Ifølge hende går der normalt tre-fire uger efter en længere ferie, før folk er oppe i omdrejninger igen. Men i år har det taget helt op mod otte-ni uger.

»Normalt giver sommerferien et tiltrængt break for medarbejdere i danske virksomheder, og normalt er de fleste restituerede, når de kommer på arbejde efter fe-

I gang igen

Regeringen, Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre står bag handlingsplanen for nedbringelse af sygefraværet.

Efter otte ugers sygemelding skal kommunerne tilbyde og kræve, at den sygemeldte begynder at arbejde igen eller deltager i aktivering i mindst 10 timer om ugen.

Staten refunderer 65 pct. af kommunernes udgifter til sygedagpenge til de sygemeldte, som er i aktivering, men kun 35 pct. til dem, der ikke er i aktivering. Gro

sygdom med aktivering

»Du skal have mere adrenalin i kroppen«

■ Udbrændt

AF GRO HØYER THIELST

Da leder i det offentlige Anne Mette Oxen havde været sygemeldt med stress i syv uger, blev hun kaldt til samtale i sit lokale jobcenter. Her mødte hun »en ufattelig inkompetent behandling« og en sagsbehandler, der var mere end ivrig efter at sende sygemeldte borgere ud i »Aktive Tilbud«.

»Hun oplyste, at jeg skulle tage på arbejde i 10 timer ugentligt – hvis ikke ville der ske en fratagelse af dagpenge til arbejdspladsen,« siger Anne Mette Oxen.

Da Anne Mette Oxen nægtede at gå på arbejde, mens hun var syg, blev hun påtvunget fitness-aktivering i 10 timer om ugen.

»Først da min læge brød ind og forbød det, stoppede det,« siger Anne Mette Oxen

og fortæller, at hun også udfyldte et papir om psykisk velbefindende under samtalen på jobcentret.

»Medarbejderen kiggede på det i fem sekunder og sagde: »Godt, du har otte. Du skal til psykiater,« siger Anne Mette Oxen og kalder sit forløb og behandling for »total urimelig og inkompetent«.

Besøget på jobcentret satte hende mindst tre uger tilbage i sygdomsforløbet, fortæller hun.

»Jeg havde lige erkendt, at jeg var sygemeldt, men socialrådgiveren aktiverede i den grad min dårlige samvittighed og stress. Hun fastholdt mig i en samtale i 1 time og 15 minutter, selvom jeg i begyndelsen af samtalen fortalte, at jeg kun kunne holde fokus i 15-20 minutter,« siger Anne Mette Oxen og husker, hvordan socialrådgiveren sagde, at hun bare skulle ud og have

adrenalin i kroppen, idet hun krævede, at Anne Mette Oxen skulle i fitness-aktivering.

»Det mest groteske var, at hun indledte samtalen med: »Hvad har fået sådan en power woman til at gå ned?« Det er det sidste, man skal sige til en stressramt. Jeg ønsker ikke min værste fjende at gennemgå et lignende aktiveringsforløb. Det forværrer stressen, at der stilles så mange krav til en. Som stressramt har man intet overblik og rationaler. Man tager alt for gode varer, når man får smidt love og paragraffer i hovedet hele tiden. Og med trusler om, at dagpengene fratages arbejdsgiveren, får man endnu mere dårlig samvittighed,« siger Anne Mette Oxen, der efter otte måneders forløb nu er tilbage på fuld tid i sit tidligere arbejde.

gro.thielst@borsen.dk

Motivationen daler, utrygheden vokser

Utryghed i ansættelsen (utryg eller meget utryg)

Stress (føler sig meget stressede)

Information (får nok information om vigtige beslutninger)

Motivation (høj eller meget høj motivation for arbejde)

Kilde: Health Group

Tallene er baseret på udviklingen fra 2008 til 2010 fordelt på ca. 3500 medarbejdere (videntunge virksomheder)

rien,« siger Heide Graversen.

Hun fortæller, at hun typisk oplever, at 30-40 pct. vil føle en afmatning efter ferien og komme langsomt i gang. Men i år skønner hun,

at tallet er oppe på 70-75 pct.

»Der er skåret maks ind til benet. Folk løber stærkere, presset er større i dag.«

gro.thielst@borsen.dk

Flere eksperter mener, man forværrer problemet ved at fastholde stresssyge i aktivering som f.eks. fitness-aktivering. Arkivfoto: Steven Achiam

BørsenFakta Store omkostninger

- Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø har i 2010 udgivet en hvidbog, der anslår, at de samlede direkte og indirekte samfundsmæssige omkostninger ved mentale helbredsproblemer i Danmark årligt er på 55 mia. kr.
- De direkte omkostninger til behandling udgør heraf kun godt 10 pct. Hovedparten af omkostningerne skyldes førtidspensionering, langvarigt sygefravær og nedsat individuel produktivitet. Hertil kommer, at mentale helbredsproblemer samtidig medfører betydelige personlige konsekvenser i form af lidelser, nedsat livskvalitet, samt nedsat funktions- og arbejdsevne.
- Knap halvdelen de danskere, der de seneste år har fået tilkendt førtidspension, har en psykisk lidelse. Gro

ØKONOMIKONGRES 2010

TEMA - Ud af krisen: Fra landbrug til virksomhed

Mød blandt andre:

Nils Bernstein, direktør i Nationalbanken

Peder Tuborgh, direktør i Arla

Asbjørn Børsting, direktør i DLG

Karl C. Møller, chefanalytiker i Danish Crown

Hanne B. Sørensen, Chief Commercial Officer i Maersk

Kongressen tegner et fælles billede af landbrugets økonomiske situation nu og i fremtiden.

Vi ses **7. december** på Comwell i **Kolding**

Pris inkl. fuld forplejning hele dagen: 850 kr. ekskl. moms

Læs mere og tilmeld dig på

www.vfl.dk/okonomikongres

Arrangeres af:
Videntret for Landbrug, Økonomi
i samarbejde med Landbrug & Fødevarer

**VIDENTRET
FOR LANDBRUG**